

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni
125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. —
Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preful inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Creștinism și naționalism

Problema aceasta e continuu actuală în timpurile noastre și ca orice problemă mare, de profunde taine și aspecte spirituale, nicidecum nu se poate spune că a fost deplin elucidată.

După cum pot fi azi două feluri de oameni, ea se pune în forma a două întrebări. Creștinul se întreabă: pot eu, în calitatea mea de creștin care nu se joacă cu obligațiile față de Iisus Hristos și cu problema mântuirii sufletești, să fiu în același timp naționalist, să-mi iubesc neamul cu înfocare și să lupt neîncetat pentru apărarea și înălțarea lui?

Naționalistul, care poate nu e încă și creștin, e și el dator să se întrebe: are oare într'adevăr naționalismul meu lipsă de creștinism? E necesar oare creștinismul în cadrul concepției mele naționaliste, ca un factor indispensabil pentru ridicarea neamului, care e ținta strădaniei și a vieții mele?

Întrebările acestea se pot concentra astfel: Este creștinismul, trăit și judecat consecvent, o cale necesară spre naționalism și naționalismul, la rândul său, o cale necesară spre creștinism?

A fost una din însemnatele descoperiri ale timpului nostru răspunsul pozitiv la amândouă aceste întrebări. Și e aproape sigur că descoperirea aceasta va deveni tot mai luminoasă în epoca ce-și face începutul în istoria omenească. Creștinismul de mai înainte nu descoperise, teoretic, calea spre naționalism și nici naționalismul — care el însuși e un fenomen mai nou — calea spre creștinism. Singură ortodoxia în organizarea sa după sistemul autocefaliilor indica virtualități pentru înțelegerea națiunii, câtă vreme catolicismul cu organizarea centralistă, internațională și protestantismul cu individualismul său anarhic, își manifestau răspicat tendințele antinaționale.

Astăzi protestantismul face pași uriași de apropiere de națiune și cu aceasta de părăsire a drumului greșit ce l-a parcurs până acum. Catolicismul stă mai în rezervă, dar nu-și va putea menține poziția aceasta multă vreme.

Apropierea creștinismului de națiune a fost ușurată și de filosofia mai nouă care a descoperit că realitatea cea mai înaltă nu e cea a obiectelor, ci cea omenească, iar aceasta nu se poate găsi normal și cu posibilități de plenitudine decât în comuniunea dintre persoane. Aceasta e natura, iar creștinismul nu face decât să-și toarne harul în această natură, ca s'o refacă, s'o desăvârșească. Creștinismul e perfecționarea relației naturale dintre om și om, desăvârșirea comuniunii, desăvârșirea dragostei, sau legătura desăvârșirii. De aci nu este decât un pas până la a spune: cea mai naturală dintre relații, dintre manifestările necesare naturii, este comuniunea cu cei apropiați, cari au în toate cazurile firești aceeași limbă, aceeași istorie, aceleași aspirații, același destin. Națiunile sunt comunități de destin, comunitățile cele mai temeinice, mai statornice, înfășurate prin mai multe fire de legătură, deosebit de profunde, față de alte feluri de comunități cu mult mai trecătoare, mai superficiale. Creștinismul n'a venit să se opună tendințelor celor mai firești de comuniune, concretizărilor celor mai profunde ale acestor tendințe, n'a venit să înăbușe natura, să o facă să caute alte forme de comuniune, mai puțin firești, ci să intensifice, să înalțe, să desăvârșească formele naturale ale relațiilor omenești.

Comuniunea este chiar o condiție fundamentală a mântuirii. Nu poți împlini voia lui Dumnezeu, nu poți exercita faptele creștinești, nu poți afla și experia pe Dumnezeu chiar, decât în cadrul comuniunii. Aceasta se co-

lorează și se umple totdeauna de alt conținut, după cum credințele celor ce o întrețin sunt altele. Dar în afară de ea nu se poate trăi religia. Iar comuniunea cea mai firească, cea mai de temelie, este aceea între membrii aceleiași națiuni. În mod necesar ea trebuie folosită pentru trăirea în cadrul ei a conținutului religios. Un creștin e fericit de țesătura de ocazii ce i o oferă apartenența la comunitatea națională, pentru a-și trăi în ea conținuturile religioase. Intrucât e om legat de un spațiu, împletit prin limbă, prin istorie, cu un grup național, el nu se poate izola de acel grup, pentru a stabili altă comuniune, căci pentru aceasta ar trebui să fugă din Țara unde s'a născut, unde l-a destinat Dumnezeu să trăiască.

Credința creștină e pentru credincios un impuls spre afirmarea comuniunii naționale, spre iubirea mai presus de fire a celor cu cari firea l-a așezat în relații fundamentale de viață. Creștinismul răsbate în mod necesar spre naționalism.

Mântuirea de sigur e o problemă care trebuie să frământă personal pe fiecare om, dar ea nu poate fi dobândită de om printr'o trăire de eu izolat, ea nu se împărtășește omului în această calitate — care e calitate anormală — ci în calitatea lui de membru al unei comunități, iar cea mai firească comunitate este cea națională. Dumnezeu nu mă va răsplăti pentru modul cum am știut să mă desfac de comuniunea firească în care mi-a fost dat să trăiesc, ci după modul în care am afirmat această comuniune cu voința și cu iubirea mea creștină.

Dumnezeu privește pe om nu în izolarea lui, ci ca membru al unei comunități mai largi, privește propriu zis comunitățile și prin ele face părtaș pe om de har și mântuire. Și intrucât comunitățile cele mai firești sunt neamurile, de ce n'am spune că privirea directă a lui Dumnezeu cade pe neamuri și numai intrucât inșii fac parte din neamuri, simte fiecare privirea lui Dumnezeu asupra lui.

În cartea lui Daniil se spune că Dumnezeu pune în cumpănă împărăția, nu pe ins în parte (5, 25—28). Iar la Apocalipsă se vorbește de mântuirea neamurilor, nu a inșilor.

Lucrul se poate înțelege dacă ne gândim că de obicei, aplecarea spre ateism și desfrâu a unui neam sau a unui stat, duce cu el pe mai toți membrii lui. E greu să te mântuești într'un neam dominat de un spirit ateist. Numai personalitățile extraordinare pot merge împotriva curentului.

Dar dacă creștinismul tinde spre naționalism, și acesta duce, gândit și trăit consecvent, spre creștinism.

Naționalistul vede nația sa ca un întreg, nu ca o pulbere de inși. El o vrea încheșată. El vrea pe fiecare membru al ei dominat de conștiința că aparține prin destin națiunii sale, că nu-și poate găsi fericirea în afară de ea, pe cont propriu, că sunt fire puternice cari leagă invizibil pe membrii națiunii. Dar cu toată viziunea aceasta, cu toată lupta lui de-ai face pe conaționali să se simtă și să acționeze ca membre ale unui întreg, păcatul egoismului e atât de puternic încât continuu slăbește legăturile de comuniune între ei. Națiunea, cum spune H. Sauer în opera sa *Abend-ländische Entscheidung*, tinde continuu să decadă în starea anarhică și haotică de masă. Singură credința și în special credința creștină o poate feri sau ridica din această stare prin conștiința aceluiaș Dumnezeu, prin conștiința obligațiilor ce le impune credința față de comunitatea din care face omul parte. Așa încât se poate accepta definiția ce-o dă H. Sauer națiunii ca o *comunitate creștină de destin* (Volk als christliche Schicksalsgemeinschaft). Indată ce slăbește elementul creștin, națiunea începe să se descompună, comunitatea de destin nu mai trăește atât de puternic în conștiința membrilor ei. Fiecare ins se conduce atunci după alte concepții, spre alte ținte, se simte cu o soarte cu totul particulară, legăturile cu conaționali se slăbesc, se superficializează. Nimic nu poate constitui între

* FOIȘOARA *

Fiara apocaliptică 666

Dacă este adevărată spusa lui Pascal, că neliniștea este indisolubil legată de existența omenească, atunci vor concede toți că în aceste vremuri de excepționale prefaceri și surprize, când toată lumea trece dacă nu prin războiul propriu zis, cel puțin prin cel al nervilor, că această „neliniște” a sporit până la paroxism. În astfel de împrejurări, omul își caută puncte de orientare și sprijin, în tragicile sale incertitudini, pe alte căi și în alte direcțiuni, decât cele obișnuite. El dorește explicațiuni precise, la întreaga deslășurare a evenimentelor, cari se precipită așa de uluitor și de enigmatic în jurul său. Explicațiunile științifice nu-l mai satisfac, căci în ciuda tuturor „prevederilor” rațiunii sale, el a fost prada multor surprize neplăcute.

Iată pentru ce omul vremii noastre își orientează aspirațiile sale spre alte țărâ-muri, decât cele ale științei. Iată pentru ce în vremea noastră se manifestă un susținut interes profetismului. Cărțile profetice și quasiprofetice și chiar cele pseudo-profetice sunt la modă astăzi. În ele, omul modern speră să poată descifra ceva din tainele prezentului și să pătrundă în enigmatul viitorului. Este deosebit de semnificativ, în această privință, apariția în ultimul timp, a unei bogate literaturi interpretative, asupra operei faimosului Nostradamus, care se știe că a purtat pe lângă titlurile de medic, filosof, astrolog și matematician și pe acela de profet. Cele 3460 de versuri, cari cuprind profețiile sale, sunt supuse în vremea noastră unei minuțioase cercetări și verificări. Și în ciuda celor cari l-au declarat ritos, opera, de „Kaleidescop cabalistic” sau de simple ghicitori, marea majoritate a biografilor săi, ca și cea a contemporanilor, au considerat-o ca o adevărată operă profetică. Lui Nostra-

damus îi sunt atribuite, între altele, și următoarele profeții: războiul mondial; acțiunea militară a Germaniei, Italiei și Spaniei; dictatura lui Mussolini; Liga Națiunilor; domnia lui antichrist în Rusia; restaurarea monarhiei în Franța în 1944; și prăbușirea Angliei în 1940. Biografiile ne mai dau asupra lui Nostradamus următoarele amănunte: e scoborător din tribul Isachar, unul din cei 12 fii ai lui Iacob, care avea darul profeției. În sfârșit se mai spune că el era un om credincios și deci profețiile lui nu sunt o „divinație a hazardului”, ci de „natură dumnezească”. Nu e locul, ca să examinăm mai de aproape și din punct punct de vedere creștin, profețiile lui Nostradamus și dacă l-am menționat, am făcut aceasta spre a sublinia odată mai mult una din tendințele caracteristice ale vremii noastre.¹

Și dacă catenele profetice ale lui Nostradamus au concentrat atâta interes

¹ Cf. N. Roșu: *Profețiile lui Nostradamus*, Gândirea, anul XVIII, Nr. 4.

în jurul lor, deși nu aveau aureola sacră a Bibliei, a fortiori, a trebuit să se întâmple aceasta, cu Apocalipsa sf. Ioan, o carte prin excelență profetică. Într'adevăr această carte neotestamentară, care înainte era rezervată specialiștilor exegeți, în vremea noastră ea a devenit o carte populară, de o preocupare universală; ea fiind citită și interpretată cu o pasiune febrilă și în cercurile cele mai largi. Toată lumea se crede nu numai îndreptățită, ci chiar obligată, ca să încerce să pătrundă enigmatul apocalipsului și să rupă cât mai multe peceti, cari acopere revelațiile acestei cărți. E de altfel logic și psihologic explicabil, ca atunci când se vorbește așa de frecvent și de insistent, că trăim vremuri apocaliptice și că avem viziuni de apocalips, lectura predilectă a creștinului s'o formeze această carte sfântă.

Cel puțin la noi, în țară îți este dat în împrejurările cele mai variate, în tren ca și în autobuz, în sate ca și în orașe, între militari ca și între civili, între inte-

membrii unei națiuni un chiag atât de puternic, ca credința. Nici o teorie filosofică nu are forța să unifice gândurile și aspirațiile inșilor, cum le poate unifica o credință cu caracter religios. De aceea reușește azi atât de admirabil. Le-giunea să ne salveze din desagregare și să ne ridice la starea înălțătoare a unei națiuni: pentru că operează cu elementul religios. Credința creștină ortodoxă a făcut din populațiile cari s'au așezat în Dacia o națiune și-au menținut-o în această conștiință.

Din pricina slăbirii credinței națiunile europene trec azi prin criza grozavă a destrămării, a decăderii lor în starea de massă.

Condiția principală a națiunii, a formei celei mai încheiate de comuniune naturală între oameni, este credința puternică și unitară. Naționalistul stăpânit de idei clare și consecvent în concepția lui, devine în mod necesar un credincios și propăgandă credința creștină — o singură credință creștină, cea de totdeauna a neamului — între conaționali săi.

D. STĂNILOAE

Universitatea din Cluj se mută la Sibiu

Guvernul a decis ca Facultățile de Medicină, Litere și Drept ale Universității din Cluj să-și ia sediul la Sibiu, iar Facultatea de Științe și Academicele de Agricultură și Comerț la Timișoara.

Sibiul era de fapt orașul cel mai indicat pentru a adăposti Universitatea ardeleană, atât prin poziția sa geografică, cât și prin trecutul și caracterul său de centru național al Românilor ardeleni.

Intellectualii sibiieni întruniți împreună cu profesorii universitari din Cluj au cerut cu stăruință acest lucru și ei sunt acum foarte satisfăcuți sufleteste că s'a realizat.

La întrunirea lor de Miercuri, ora 10 a. m., și-au ridicat glasul și împotriva atrocităților maghiare, hotărând să se facă Duminecă 29 Sept. un parastas pentru Românii uciși de unguri și să pornească o acțiune mai sistematică pentru ocrotirea fraților noștri căzuți din nou în cruda robie maghiară.

Au vorbit cu această ocazie d-nii: Victor Papilian, Giuglea, Vuia, T. Scorobet, Dr. G. Preda, Dr. D. Stăniloae, Dr. S. Mitea, Dr. V. Bologa, Dr. N. Comșa etc.

Parastas, pentru legionarii morți, s'au slujit Dumineca trecută pretutindeni în țară, când s'au înălțat rugăciuni, în sfintele locașuri, pentru odihna sufletelor tinerilor căzuți în slujba idealului legionar.

În catedra mitropolitană din Sibiu serviciul religios a fost săvârșit de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Sa părintele arhimandrit Teodor Scorobet. O cuvântare, la sfârșitul slujbei, a preamărit jertfele grele aduse de legionari. La ceremonia tristă au participat: multă lume sibiană, numeroși legionari, împreună cu autoritățile din localitate.

Acord provizor cu Ungaria. Delegația română trimisă la Budapesta pentru a stabili un statut pe seama Românilor rămași în Ungaria a ajuns la următorul acord provizor:

1. Școalele române se vor deschide în această toamnă;
2. Manualele se vor tipări în Ungaria;
3. Studiul limbii maghiare este obligatoriu;
4. Bisericele ortodoxă și unită vor funcționa în actuala lor organizare;
5. Episcopii vor face parte din casa magnaților; un număr din frunții românilor vor fi primiți în parlament.

Profesorii universitari și neleguirile din Ardealul ocupat

Crimele și vărsările de sânge, făcute de maghiari în Ardealul ce li s'a cedat, au îndemnat pe d-nii rectori și profesori universitari din București, Cernăuți și Iași să adreseze dlor miniștri de externe von Ribbentrop și Ciano următoarea telegramă:

Universitățile românești, adânc îndurerate de omorurile săvârșite în Ardealul ocupat de maghiari, și încredințați că puterile Axei voiesc să asigure populației românești rămase sub stăpânire străină condiții normale de viață și libertate, fac apel la sentimentul de dreptate și răspundere al Excelenței Voastre.

Nr. 10.046/1940

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că preotul N. Perian dela parohia Trestia jud. Hunedoara, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (cincisprezecemii), după soția sa Georgeta, decedată la 2 Septembrie 1940.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 21 Septembrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

lectuali ca și între oameni simpli, să auzi discutându-se invariabil și cu egală pasiune despre misterioasa fiară apocaliptică. Fiecare vrea să explice succesiunea evenimentelor în lumina revelațiilor acestei cărți. Nu trebuie însă să uităm, că cel puțin la noi, gustul acesta exagerat pentru apocalipsă și mai ales pentru interpretarea ei, a fost desvoltat, încurajat și mereu alimentat de propaganda sectară, care și-a făcut un punct de onoare și de „chemare” din interpretarea apocalipsei.

La aceste cauze, de ordin mai mult psihologic, s'a adăugat un fapt nou: războiul actual, care a lansat pe lângă atâtea arme noi și secrete și una cu totul neașteptată, Biblia. Rezultatul ce-l legau beligeranții, de noua armă, de sigur că era mai mult de ordin moral, dar aceasta nu-i fără importanță, dacă ținem seama de valoarea factorului moral, în deslășurarea războiului. Și dovadă că beligeranții au apreciat la justa ei valoare noua armă, rezultă de acolo, că odată folosită de unul (englezii), îndată au adoptat-o și adversarii lor (germanii). Este adevărat, că dacă voim să dăm o exactă cronologie în ce privește utilizarea Bibliei, ca armă de luptă, trebuie să menționem pe finlandezi, cari au fost primii, în războiul modern, cari au bombardat un întreg oraș sovietic cu Biblii, în loc de bombe. De sigur că gestul acesta al finlandezilor, așa de nobil și semnifica-

tiv, va rămânea deapaură în istoria umanității.

Noua armă — să-i spunem biblică — a fost lansată de englezi — ca fiind „un popor al Bibliei” (sic) și ea constă din capitolul 13, v. 18, din apocalipsă. Scopul urmărit de englezi, era să compromită și să facă odios înaintea lumii creștine pe Führerul, A. Hitler, identificându-l cu anti-christ, cu fiara apocaliptică, care are numărul 666. Iată textul celebrului verset: „Aici este înțelepciunea. Cine are pricepere socotească numărul fiarei; căci este număr de om. Și numărul ei este de șase sute șazeci și șase”. Pentru a-și atinge ținta — cum că Hitler, este vizat în acest verset — englezii au acordat alfabetului o valoare numerică ad-hoc și anume: A=100; B=101; C=102 etc... Și cu un astfel de calcul, a fost ușor să se demonstreze că cifra 666, reprezintă pe dl Hitler. Între măsurile caracteristice ale acestei „ființe extraordinare”, în apocalipsă se spune că dispune de o mare putere, încât „și foc face să se pogoare din cer, pe pământ, înaintea oamenilor”, (v. 13). Se prefinde, că aici este vorba de bombardamentul aviației. Dar în acest caz nu numai Hitler coboară foc din cer, și ca atare sunt foarte mulți antichristi pe pământ. Încă un punct de sprijin în explicația lor, exegeții englezi l-au găsit în versetele 16 și 17, din cap. 13 al apocalipsei, în cari se spun următoarele:

Mișleasca ucidere a lui Aurel Munteanu

Protopopul ortodox al Huedinului

Când s'a răspândit, zilele trecute, vestea despre înfiorătoarea sălbătăcie a ungarilor în Huedin cari la 10 Septembrie au ucis, în chinuri oribile, pe protopopul Aurel Munteanu și pe gardianul Ioan Nicula în văzul mulțimei adunate la târgul de săp-tămână al Huedinului, ni se părea cu neputință de crezut un asemenea măcel monstruos. Și totuși s'a consumat îngrozitorul act turanic de o brutalitate mai sângeroasă decât cele din zilele lui Ginghishan, secerând printre cele dintâi victime viața credinciosului și neînfricatului luptător naționalist, care era în toate împrejurările vrednicul protopop al Huedinului, Aurel Munteanu, o personalitate cunoscută și apreciată în largi cercuri românești, nu numai printre preoții și țărani din satele păstorite de dânsul cu înflăcărată râvnă duhovnicească și cu nestinsă jertfelnicie.

Iubirea lui de carte și setea de progres îl îndemnase a cerceta nu numai satele din cuprinsul protopopiatului său, ci și altele dela distanțe propoveduind cuvântul adevărului, sfătuiind și luminând poporul prin numeroase predici și conferințe religioase, culturale și economice. Deseori putea fi văzut prin librăriile din Cluj, din Sibiu și din București cu câte o carte proaspătă în mână.

Un interes surprinzător de multilateral pentru orice manifestare națională îl smulgea de repetate ori din preocupările strâns legate de obligațiile sale oficiale. De aceea se îngrijise în anii din urmă să aibă în preajma sa pe tânărul licențiat al Academiei teologice ortodoxe din Cluj, D. Comșa care, împlinind cele de trebuință sufletescă pentru credincioșii ortodocși din parohia centrală Huedin, înlesnea protopopului Munteanu o activitate din cele mai bogate și mai rodnice în toate celelalte parohii ale circumscripției sale protopopești.

Ca partizan al regretatului Octavian Goga, s'a învrednicit să fie adeseori chemat la Ciucea printre prietenii lui intimi și chiar să fie ales senator în sesiunea parlamentară din 1926—27.

Adânc cutremurat de sălbătăcia grofului Urmănczy Nándor, care în iarna anului 1919 arsesse pe rug 45 de țărani români de pe moșia sa Jozsikafalva, protopopul Munteanu a alergat în toate părțile adunând fondurile necesare pentru înălțarea unei troițe și a unei capele comemorative pe locul, unde s'au săvârșit în vâlvătaia flăcărilor acești țărani mucenici ai desrobirei dela 1918. În fiecare an chema poporul din satele protopopiatului său la pro-

cesiuni și rugăciuni pioase în amintirea acestor jertfe ale credinței românești. Se pare că această activitate naționalistă și creștinească n'au putut s'o uite, nici s'o ierte ucigașii dela Huedin.

Cu toate că i se atrăsese atenția să se refugieze la centrul episcopiei din Cluj pentru câteva timp, protopopul Munteanu, încrezător în promisiunile ce-i făcuse colegul său maghiar, protopopul calvin Bokor, de a l apăra în caz de primejdie, nu a dat ascultare sfatului prietenesc, ci a rămas lângă turma credincioșilor săi, răscumpărându-și astfel cu însuși sângele său conștiința datoriei împlinite, cu eroc spirit de sacrificiu, până la cea din urmă răsufare.

Mucenicia lui Aurel Munteanu chiamă în amintirea tuturor și pe cei 45 de țărani arși pe rug în 1919 și pe cei 180 de doboranți din oastea lui Mihai Viteazul, atacați prin surprindere în dimineața unei Dumineci de August 1600 — în larga piață a Huedinului tocmai în timpul săvârșirii serviciului divin în biserică — uciși cu nemiluita și unii dintre ei îngropați de vii, între chiotele de bucurie și cuvintele de ironie ale bestialilor ucigași maghiari. Deci cazul dela 1600 s'a repetat la 1919 și la 1940.

Să nu uite fanfaronii propagandiști dela Budapesta a înregistra în publicațiile lor aceste trei cazuri de „civilizație maghiară”, cazuri strigător de concludente pentru valoarea sufletească a nației lor turanice.

Românii nu le vor putea uita în veci. Sângele nevinovat al mucenicilor dela 1600, dela 1919 și dela 1940 pătează pentru totdeauna fruntea revizionistilor dela Budapesta.

Deplângând moartea vrednicului protopop Aurel Munteanu din Huedin, în condițiuni de asemenea tragism covârșitor, ne îndreptăm gândul spre poporul dreptcredincios, văduvit acum de cărmuitorul său duhovnicesc, și rugăm pe Părintele milostivirii fără de sfârșit, să aibă în sfânta Sa pază pe toți românii osândiți din nou să trăiască în temnița turanice stăpâniri hor-tiste. **il.**

Felea Ilarion V. pr.: Catehism creștin ortodox, aprobat de Eparhia ortodoxă română din Arad. Ed. Diecezană, 1940. Pg. 114, Lei 15. — Este o carte ce merită să intre în casa fiecărui creștin ortodox, care vrea să afe „ce trebuie să credem, pentru a ști cum să trăim”. De vânzare la Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

toarele: „Și-l silește pe toți, pe cei mici și pe cei mari, și pe cei bogați și pe cei săraci, și pe cei slobozi și pe cei robi, ca să-și pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte. Încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără numai cel ce are semnul, adecă numele fiarei sau numărul numelui fiarei”. Semnul pe mâna dreaptă, spun englezii este svastica, pe care o poartă pe mâna dreaptă național-socialiștii. Iar cei ce poartă semnul pe frunte sunt comuniștii, tovarășii dlui Stalin, cari poartă steaua în frunte, căci aplicând același calcul exegeții englezi au ajuns să stabilească, că numărul 666, mai reprezintă și pe Stalin. Deși Stalin, nu dă chiar cifra 666, ci 669, adecă un 6 întors. Netăgăduit, că aplicarea lui Stalin, este mai nimerită și mai probabilă, dată fiind atitudinea ateistă și anticreștină a acestuia.

Prin faptul că național-socialiștii poartă svastica pe brațul drept, nu înseamnă că acesta este semnul despre care vorbește sf. Ioan în versetul 16. Aceasta e numai o coincidență, care însă nu poate constitui un argument în sprijinul tezei engleze. Căci în definitiv nu numai național-socialiștii poartă o insignă pe brațul drept, ci și alte organizațiuni politice a altor neamuri, cum de exemplu, membrii „Partidului națiunii” din România etc. În acest caz se pune întrebarea, că la ce face aluziune sf. Ioan în versetul sus menționat? Din acel ver-

set, rezultă că adoratorii fiarei, vor fi marcați cu un semn, cum fuseseră însemnați cu un semn particular, credincioșii adevăratului Dumnezeu din cap. VII-a.

Ce poate fi acest semn, impus oame-nilor de toate condițiunile, ca o dovadă că ei aparțin lui Cezar ca unii Dumnezeu? Era un obicei foarte vechi, ca animalele și sclavii să fie înfierați și chiar și soldații într'o anumită epocă. Sclavii erau marcați cu fierul roșu, nu numai ca o pedeapsă pentru păcatele lor, — acesta fiind primul scop al înfierării, — ci și ca ei să fie recunoscuți în cazul în care și-ar fi părăsit stăpânii. Sclavii erau de obicei însemnați în frunte, cu numele sau cu un alt semn particular al stăpânului lor, pe când soldații erau însemnați pe mână cu numele sau semnul generalului lor. De asemenea se folosea, acest obicei, spre a arăta că cineva era adorator, al unei divinități. Astfel hindușii, se întorc dela templu cu semnul lui Vișnu, pe fruntea lor. Adoratorii zeiței asiriene, erau înfierați cu anumite semne, în palmă sau la gât. În ce privește semnele de înfierare folosite, la astfel de ocaziuni erau foarte deosebite. Adesea se primea numele divinității sau semnul lui deosebit, cum era spre exemplu, săgeata tunetului lui Jupiter, furca cu trei dinți a lui Neptun, edera lui Bachus. Ptolomeu Philopater, a fost poreclit Gallu, fiindcă avea corpul plin de semne de frunze

Meditație

Să privim cu ochii sufletului nostru lupta dusă de Mântuitorul nostru Iisus Hristos cu stăpânitorul întunericului veacului nostru.

Iisus Hristos coboară în arenă. Câmpul de luptă este pustia. Armele de luptă sunt Sfintele Scripturi. Spec-tatorii de pe ambele părți sunt de față: diavolii și duhurile cerești.

Astfel și noi trebuie să luptăm. Împăratul sufletelor noastre ne-a premers în luptă, pentru ca noi ostașii Lui să ne învățăm a lupta și a învinge.

Pentru noi câmpul de luptă este slujba preoțească, unde lupta este neconținută și aprigă, drept aceea trebuie să fim și noi mereu gata la luptă. Cu trei feluri de dușmani suntem înconjurați cari ne pândesc în orice clipă ca să ne subjuge. Acești trei dușmani ai noștri sunt: trupul nostru, lumea și diavolul. Trupul este dușmanul nostru cel casnic, drept aceea mult de temut. Lumea este dușmanul cel înțelept, de aceea de temut și de ocolit. Diavolul este dușmanul cel vicelan, de aceea de disprețuit.

Trupul nostru ne îmbie cele dulci, lumea cele trecătoare, iar diavolul cele rele. Trupul nostru ne leagă, lumea ne ba jocorește, diavolul ne omoară. Trupul nostru ne îmboldește la neînfrânare, lumea la lăcomie, diavolul la mândrie. Trupul nostru ne înjosește sub demnitatea noastră prin neînfrânare, lumea ne scoate afară din noi prin lăcomie, diavolul ne ridică asupra noastră prin îngâmfare.

Trupul nostru, adică omul cel vechiu ne asaltează cu toate poftele sale, astfel că și Apostolul Nemurilor simțind atacurile neconținute ale trupului, era nevoit să mărturisească: „Văd altă lege întru mădulările mele, oștindu-se împotriva legii minții mele și dându-mă pe mine rob legii păcatului” (Rom. 7, 2—3), adică vedem poftă în mădularele noastre, care poftă este ca și legea păcatului, deoarece ea este iasca ațătoare spre păcat, sfătuitoare de păcat. Pofta noastră vrea să ne facă robi pe noi, ceice ne luptăm cu ea „și de nu ne poate seduce cu consimțământul voinței noastre, cel puțin ne mișcă ca să simțim, deși fără voia noastră, poftele, înclinările și imboldurile ei trecătoare”. Lumea, — iarăș, precum zice evanghelistul Ioan în I-a epistolă a sa v. 19, — toată întru cel rău zace. Aici sub lume trebuie să înțelegem toate lucrurile și plăcerile seducătoare, lingușitoare și nepermise, cari vreau să ne conducă

în mreșile diavolului, conform viziunii avute de Sf. Antonie pustnicul.

În fine diavolul ca un leu răcnind umblă căutând pe cine să înghită (I Petr. 5, 8), necruțând pe nimenea, Dar să nu ne temem de diavolul, deoarece dânsul nu poate învinge decât numai pe acela care se lasă învins, poate lătra dar nu poate mușca, decât pe acela care-l acostează.

Dar acești trei dușmani ai omului îi vom învinge nu cu armele, ci cu virtuțile, nu cu săbiile, ci cu mijloacele duhovnicești pe cari ni le oferă credința noastră ortodoxă, precum ne poruncește Sf. Ap. Pavel în a doua Ep. către Timotei c. 2, 5: „Și deși se va lupta cineva, nu se încununază, de nu se va lupta după lege”.

Drept aceea pentru ca să punem pe satana pe fugă, trebuie să ne folosim de mijloacele prisositoare ale harului dumnezeesc, prin care vom putea birui pe noi, pe lume și pe diavol.

Aceste mijloace recomandate de Sf. Părinți și de acești, ca pionerii și înainte-mergătorii noștri de luptă, sunt următoarele: 1. Continua aducere aminte de luptă. Deoarece cine își cunoaște pe dușmanii săi, trebuie să se cugete mereu la luptă, trebuie să fie prevăzător. Ceace ne-o confirmă și Iov cel răbdător, 40, 27: „Și-ți adu aminte de rășboi”. 2. Priveghiază zi și noapte când știi că pericolul dușmanului te amenință. Drept aceea ni se zice în ep. I a lui Patru 5, 8: „Fiți treji, priveghiați, pentru că protivnicul nostru diavolul, ca un leu răcnind, umblă căutând pe cine să înghită”. 3. Se cere întărirea sufletului, deoarece mulți creștini cu sufletele lor, cedează de regulă în luptă, precum zice Iosua 1, 9: „Întărește-te și te îmbărbătează, să nu te sperii, nici să te temi”. 4. Rezistență să ai față de încercările diavolești, deoarece acela care se va sili cu încordare respingând dela început atacurile celui vicelan, nu poate să rămână învins, după cum ne îndeamnă Sf. Ap. Iacob 4, 7: „Stați împotriva diavolului și va fugi de voi”. 5. Ajutorul celor buni ne trebuie, deoarece forțele unite sunt mai tari, ca dovadă să ne slujească cuvintele Sf. Scripturi din Ecclziast 4, 12: „Și de se va scula asupra lui unul, cei doi vor sta asupra aceluia”. 6. Virtutea credinței este un postulat de competență, deoarece sfinții prin credință au biruit împărățiile, „și aceasta este biruința care biruește lumea, credința noastră” (I. Ioan 5, 4). Iar Sf. Ap. Petru în ep. I, 5, 9, ne îmbărbătează zicând: „Căruia îi stați împotriva, întăriți fiind în credință”. 7. De aceea credințioasa descoperire a păcatelor în mărturisire,

este aceea forță care sfârșește cu rușinea și fuga dușmanilor, precum o știm din viețile Sfinților. Cu nimic nu poți mai bine să rușinezi și să învingi puterea diavolului, decât prin mărturisirea secretelor tale Sfinților Părinți. Furul trebuie luat la fugă, oricând ar apărea. Furul este totdeauna și trădător, fuge, iar când se ascunde, nu încetează dela fapta sa, până ce nu ți-a luat ceva prin furiș. 8. Meditarea Sfintei Scripturi. Inima omului este ca o moară, care trebuie să macine în continuu și de aceea pe când omul va răsfoi Sf. Scripturi, nu va putea primi nimic spre măcinare ce-i va aduce diavolul la moară (la inimă) prin cugete: Drept aceea ni se zice în ep. II Tim. 3, 16—17: „Toată Scriptura este de Dumnezeu insuflată și de folos spre învățătură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înțeleptirea cea spre dreptate, ca să fie deplin omul lui Dumnezeu, spre tot lucrul bun desăvârșit”. Iar în Ps. 118, 11 zice prorocul David: „Întru inima mea am ascuns cuvintele Tale, ca să nu greșesc Ție”. 9. Aducerea aminte și facerea Sf. Cruci. Ea este steagul cel împărătesc, care înălțat fiind, cutremură și pune pe fugă oștirile diavolești. Puterea meditației dese despre Sf. Cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, este așa de mare, încât la amintirea ei diavolii fug. 10. Știința dumnezească, care ne învață multe despre lupta ce trebuie să o ducem, este de un folos neprețuit mai mare, decât forțele fizice sau armele rășboinice, ce-am întrebuițat, deoarece zice prorocul Isaia 11, 9: „Și nu-i vor face rău, nici vor putea să piarză pe nici unul în Muntele cel sfânt al Meu” (adică dușmanii cei din iad), pentru că s'a umplut tot pământul de cunoașterea Domnului. 11. Sfărâmarea capului ispititelor, adică a cugetelor celor dintâi; înșelător este șarpele încolăcit și de nu este ținut de cap, se va mări. 12. Ajutorul dumnezeesc. Numai Dumnezeu singur este acela care ne poate păzi în ispite, de aceea se zice în cartea Inț. lui Sirah 33, 1: „Pe cel ce se teme de Domnul, nu-l va întâmpina răul, fără numai ispita și iarăș îl va izbăvi pe el”.

Fericiți deci aceia cari folosindu-se de aceste ajutoare, vor putea rezista ispitelor. Fericiți cei ce se vor învinge cu această armă duhovnicească, deoarece cu ușurință vor putea birui. De câteori ne împotrivim ispitelor, învingem pe diavolul, veselim pe îngerii lui Dumnezeu, iar pe Dumnezeu îl cinstim. Iosua Dumnezeu ne admoniază ca să luptăm, ne ajută ca să învingem, iar luptându-ne, ne privește, slăbind în luptă ne îmbărbătează și învingând ne

încununază. Drept aceea pentru ca să ne încununeze și pe noi, să luptăm fără preget. Amin.

Dr. I. Hradil

Cele mai bune manuale de istorie română

Învățământul istoric din școalele noastre secundare a căzut în greșala regretabilă de a nu fi îmbrățișat cu deplină înțelegere, alături de trecutul Munteniei și al Moldovei, și pe acela al Transilvaniei. Profesorii de istorie ar putea găsi o justificare în împrejurarea că nici programele analitice, nici autorii de manuale nu au stăruit cu tot dinadinsul să încadreze întreg trecutul Transilvaniei în istoria Românilor, care rămâne incompletă și anevoie de înțeles, dacă nu se lămurește deplin rolul Transilvaniei ca *poarta românismului spre Occident* și ca veriga de legătură între anume curente de istorie universală și de istorie românească.

Există însă în literatura noastră istorică un manual, care chiar dela 1-a ediție și-a pus problema aceasta. Este manualul dlui profesor Lupaș dela universitatea din Cluj: *Istoria Românilor pentru cursul superior*, tipărită până în timpul de față în 12 ediții. Fiecare ediție a însemnat un progres vădit față de cea anterioară. Această împrejurare a îndemnat pe pl. prof. I. Andrieșescu dela universitatea din București și pe dl. prof. Const. Noe să scrie într'un referat oficial despre cartea aceasta că fiind „pregătită îndelung, cu toate sursele de informație ale unui specialist dintre cei mai de seamă ai noștri... și fiind o lucrare foarte conștiincioasă — fără a fi de un cuprins prea vast, inaccesibilă deci ca manual — merită a fi tratată cu titlu deosebit, drept una dintre cele mai originale lucrări ce s'a produs în ultimii 30 ani la noi, pentru învățământ”. Profesorul Andrieșescu a publicat în revista atiniană *Ellinika Apospasma* (Nr. 2 din 1930) deasemenea o recenzie elogioasă subliniind valoarea deosebită a cărții dlui profesor universitar I. Lupaș. Iar distinsul bărbat de școală Constantin Meissner din Iași, după citirea acestui manual unic în felul său, a exprimat în scris această părere autorizată despre deosebita lui valoare didactică și literară-științifică: „Manual mai interesant, mai instructiv, mai complet, mai bine scris de Istoria Românilor încă nu mi-a fost dat să văd. Cu nesaț am citit multe capitole dintr'insul — lectură desfătătoare”.

Tot atât de elogios a fost apreciat și manualul de *Istoria bisericii române de*

de ederă. Se mai însemnau unii cu numere mistice, cari exprimau divinitatea. Astfel soarele care era însemnat cu numărul DCVIII, era reprezentat, prin cele două litere-cifre: XH.

Unii interpreți au văzut în acest verset, o simplă aluzie la folosirea monetelor, cu efigia împăratului. Acest punct de vedere e cu totul șubred, pentru că aceasta nu putea servi ca simbol pe frunte și apoi creștinii n'au fost niciodată așa de fanatici, încât să refuze să se servească de monetele curente. Alții, au văzut o aluzie la sigilul împăratului, sub forma unei cifre. Nu este exclus ca autorul să se fi gândit la ceva analog cu „tephillim”-ul, evreilor pioși, sau la ceace spune Isaia în cap. 44, v. 5: „Unul va zice: Eu sunt al Domnului. Altul se va numi cu numele lui Iacob. Unul va scrie cu mâna lui: Sunt al Domnului, și-și va da numele de Israil!” E posibil ca aici să fie vorba, de un adevărat tatuaj religios. Sensul acestui verset e mai mult alegoric. În legătură cu ce am spus mai sus, despre Ptolomeu, să se vadă și ce se spune în III Macab. II, 29. Cea mai bună explicațiune la acest verset — după cuvântul autorizat a lui P. E. B. Allo — pare a fi a lui Ramsay, care susține, că aici se face aluzie la certificatele „libelli”, cari s'au eliberat apostăților, în timpul persecuției lui Deciu. „Iar semnul pe frunte va fi traducerea alegorică, a unei reputa-

țiuni, universal stabilită de devoțiune față de împărat”.¹

Și din această scurtă expunere, se poate vedea, cât de riscant este să te lași târât în interpretare de simple asemănări exterioare și aparente.

Natural că la rândul lor nici germanii nu s'au lăsat bătuți și impresionați de ingenioasa „manevră” biblică a englezilor, și au căutat să demonstreze, că tocmai conducătorii „plutocrați” ai Angliei reprezentă fiara apocaliptică. În acest scop, ei au spus, că cel însemnat cu semnul fiarei nu trebuie considerat ca o singură persoană, ci ca un grup de persoane lucrând în același scop. Au acordat, deci și ei alfabetului o valoare numerică sui generis, și anume: A=10; B=11; C=12 etc... Și astfel, au ajuns să stabilească că Winston Churchill, A. Eden și Hore Belisha dau împreună cifra de 666.

Este clar pentru oricine, că interpretările acestea ale „beligeranților” sunt forțate și arbitrare și ca să spunem drept, ele sunt „interesate”. Noi trebuie să le refuzăm, pe amândouă, nu pentru că ne afirmăm și în această privință poziția noastră de strictă neutralitate, ci pentru că temeiurile dela cari pleacă ele, sunt fundamentale false. Căci este dela sine înțeles, că dacă se dă alfabetului o valoare numerică ad libitum, atunci este ușor să demonstrăm că orice nume de persoană corespunde cu numărul de 666. (Urmează)

¹ Saint Jean: L'apocalypse par Se P. E. B. pg. 192.

Pr. Aurel Radu

Cătră elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(13) De protopopul Gh. Maior

Și poporul nostru bun și înțelept, cu lărga lui experiență de viață, acumulată din moși strămoși și trecută din din om în om lângă vatra cea plină de iubire și nădejde, a înțeles din bună vreme, că înțelepciunea fiilor răsare din înțelepciunea părinților, că bobul de grâu bun dă 30 de boabe bune de grâu, că noblețea nu ți-o dă un petec de piele de căne, nici moștenirea unui blazon, ci un suflet nobil și acesta se moștenește și prin naștere. Dacă au nimerit un neam de preoți cu asemenea suflet, au ținut să facă din el dinastia satului, o nebilime spirituală, — fără blazon, — dar pentru ei cu toată autoritatea celeilalte. Mai întâlnim și astăzi în Ardeal sate în cari preotul de sute de ani (chiar de cincisute de ani) e tot din aceeași familie preoțească. În mâna unor asemenea preoți și-a pus el soartea și frânele întregii lui vieți obștești.

Preotul era deci conducătorul poporului nostru. El era cel mai de frunte factor al vieții noastre. Nu avea școală teoretică, diplome, dar avea școala vieții, înțelepciune moștenită prin naștere și prin creștere, și avea strânsă legătură cu poporul păstorit, inimă care bătea cu a pă-

rinților și din acestea isvora și creștea autoritatea de care se bucura și pe care autoritatea divină i-o blagoslovea și înmulțea.

Dar vremurile s'au schimbat. Găina a scos pui de rață. Și puii au pornit pe lac. Iar biata clocă se zdrobește toată pe țărni îngrijorată de soarta puilor, pe cari îi crede în primejdie. Puii sunt neînțelegători și nepăsători. Nu mai pricep că prin ea sunt ce sunt, chiar dacă ea acum este neputincioasă. Poate că nu se vor prăpădi de apă, dar pot fi vânați de dușmanii din adânc și de cei din aer, și mama n'are cum le sări în ajutor.

Mulți cred, că rolul preotului a trecut și că dacă i s'ar mai da importanță ar deveni primejdios. Desigur popa e un nenoroc, o piază rea, dacă te întâlnești cu el când tu ai plecat să înșeli ori să furi ceace nu tu i-ai dat acestei nații; și nu-l poți iubi. Și pentru a fi siguri, că nu le va sta în cale, vor să-l vadă cât mai puțin orientat, cât mai puțin cultivat. Greșala mare e, că tratați cu invective și sistematic loviți și umiliți, preoții prea ades se resemnează la un rol, care nu este și nu poate fi al lor. Nu e vorba de politică aici. E vorba de rolul lui cultural, religios, moral, social, și economic. Rolul politic adevărat urmează totdeauna după cel cultural și nu trebuie cerșit; ci se îm-

acelaș autor, cărui *Eusebie Popovici*, vestitul profesor la universitățile din Cernăuți, îi scria la 29 Iunie 1921: „Am cedit cartea aceasta cu mare bucurie de două ori, din un capăt și până la altul, și nu o pot descrie admirativ. Vă felicittez la această scriere minunată și vă urez încă multe scrieri istorice de acest fel.”

În nenorocitele împrejurări actuale învâșăm istoricele naționale treburi să formăm temeiul și pârghia luptelor de revendicare a teritoriilor smulse pe nedrept din cuprinsul patriei. Tineretul trebuie pregătit pentru lupta aceasta. Manualele dlui profesor universitar I. Lupaș sunt cele mai potrivite spre a teinică la o cât mai bună și mai temeinică pregătire în acest sens. De aceea le recomandăm stăruitor în atențiunea tuturor profesorilor cu înțelegere dreaptă pentru porunca vremii de față.

D. I.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Vineri, 20 Septembrie a. c. la București, pentru importante chestiuni bisericesti și naționale; Sămbătă, 21 Septembrie a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reședință. — I. P. S. Sa a plecat Mercuri, 25 Sept. a. c. earăș la București, pentru aceleași chestiuni, ear Vineri, 27 Sept. a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reședință.

Desființare. Noul regim a venit cu un program de a înfrâna risipa și a realiza toate economiile cu putință. La începutul executării acestui program s'a pus și desființarea *Rezidențelor și a ținuturilor*, create în anul 1938. Administrația locală va fi supravegheată de prefecturile județene, care vor fi reorganizate.

E vremea să ne deșteptăm, și românul să înceteze de a fi cel mai prețios client al negustorului iudov. În consecvență o decizie a ministerului educației naționale hotărăște ca instituțiile pendinte de acest minister să nu mai cumpere furnituri dela firmele *iudovești*. Eată o măsură care trebuie neîntârziat înfăptuită la toate instituțiile noastre de stat.

Oraș patronând bisericile. Orașul *Praga* patronează în total 27 biserici, șase capele și patru cimitire. În biserice mai mari din *Praga* clopotele sânt acționate de curentul electric.

Distincție. Cu ocazia împlinirii a 50 ani dela absolvirea seminarului teologic, P. C. Sa părintele *Aron Șerb*, din Poiana-Sibului, a fost distins de I. P. S. Mitropolit Nicolae să poarte brău roșu.

Act de mulțămire. Oficiul parohial ortodox român din *Benești-Sibiu*, protopopiatul *Agnita*, împreună cu credincioșii parohiei, aduc cele mai vii mulțămiri: Primăriei comunale *Benești*, care, cu ocazia transformării fostei școli confesionale în casă culturală și repararea caselor parohiale, a contribuit 47.000 lei; P. V. Consiliu Arhiepiscopesc 2000 lei, ajutor dator parohiei tot în acest scop; Credincioșilor din *Benești*, cari au cumpărat o cruce spre împodobirea sfintei biserici, în valoare de 3000 lei, și trei rânduri de odăjdii în valoare de 15.000 lei; Doamnelor *Maria Suci* și *Paraschiva Muș* pentru un Potir și un Molitvelnic în valoare de 2300 lei; *Iosif Dobră* și *Ioan Dobră* 162, au donat doi prapori în memoria neuitatului lor frate *Pavel Dobră*, în valoare de 3000 lei; Reuniunii femeilor ortodoxe române pentru cusăturile cu cari au împodobit biserica, precum și icoane, un stihor și o pereche de cununi pentru miri, în valoare de 12.000 lei; Societății „Sf. Gheorghe”, pentru plata a 10 străni noi, în valoare de 3500 lei. La apelul preotului local au răspuns toți cu toată căldura sufletului, Jertfa lor să fie pilduitoare și pentru alții. — Pr. N. *Bogorin*.

Act de mulțămire. În numele credincioșilor ortodocși români din *Orlat*, cât și în al meu personal, aduc călduroase mulțămiri celor mai jos notați, cari prin dania lor ne-au ajutat să putem ridica un altar ortodox înostre sfinte în comuna *Orlat*, unde, astăzi avem 370 suflete.

Au contribuit: conducătorii comunei *Orlat*, dnii I. *Popa* notar, N. *Loloi* primar, N. *Fulea* ajutor și A. *Poplăcean* casier oferind din bugetul comunei 25.000 lei; Dr. D. *Borcia* Săliște un rând de odăjdii în val. de 3000 lei; Dr. D. *Borcia* Săliște un Evanghelie, un potir, trei icoane în val. 2500 lei; E. *Bucșan* Săliște 10.000 lei bani și rente în val. de 3500 lei; I. *Popa*, notar, o cădelniță, o icoană, 2 prosoape, în val. de 1500; M. *Iosif* un molitvelnic, val. 1000. Prin colecte, din *Gurarău*, Lei 4100, din *Săcel* 1106, Rășinari 1900, Mag 1730, Sibiel 2836, Căpâlna, Săliște 3775, Gales 180; dna *Iudita Iacob* *Orlat*, perdelele dela altar, în val. de 2500; Fam. *Ilie Dimeriu* epitrop *Orlat* 750; *Locot. Vatan*, *Deva* 500. Din *Orlat*: O. *Baciu*, 2 icoane, și 500 lei; S. *Dragomir* epitrop II, un prosop, și 600; Fam. *Const. Dragomir* 2 prosoape, și 500; Fam. *Eduard* *Dragomir* 500; dna *Iudita Iacob* 550; Fam. N. *Bunea* 350; *Paraschiva Stoită* 250; V. *Găvozdea* 100; *Ilie Lazăr* *Opriș* 100; Fam. *Arsenie Macrea* 300; Fam. *Petru Barac* 100; *Ioan Parolă* 2000; *Maria Dragoș* 1000; Fam. I. *Loloi* 900;

Tănase Nițoiu din *București* 500; Dr. D. *Borcia* protopop, Săliște 500; *Liviu Roșca* prim-pretor, Săliște 500; *Ioan Isac*, Săliște 500; *Alex. Vlad*, Mag 500; I. *Răceu*, *Cristian* 500; Tr. *Popovici*, Sibiel 500; S. *Vecerzan*, Tilișca 500; I. *Chiorean*, Alămor 500; Dna *Maria Salomie*, Sibiu 100; Dna *Maria Rența*, *Orlat*, o cancelă, o icoană val. 500; Fam. O. *Bădescu*, șef de gară, *Orlat*, 2 prosoape, o față de masă, val. 500; Fam. I. *Greavu*, 2 perdele, un covor mic, val. 500; Dna *Maria Bozdog*, un prosop, o față de masă, val. 500; *Maria Abrudeanu*, un prosop, val. 200; *Maria Popa*, 2 prosoape, val. 500; *Florica Rotam*, o icoană, val. 250. — Din *Săliște*: D. *Răcuc*, o icoană, o cruce, val. 800 lei; I. *Răcuc*, o cancelă, val. 300; Fam. *Hașegan* și *Hertia*, cununile, val. 700; Fam. *Alex. Iosof*, dir. gimn., un vas pt. anaforă, val. 500; *Ioan Soră* 200; *Nic. Giurgiu* 200; Pr. I. *Hanzu* 1000; Fam. *Ioan Milea* 500; *Maria Roșca Bărsan* 50; *Ioan Veșteanean* 200; Gh. *Crișan*, secret. preturii, o icoană, val. 400; *Bucurel Borcia*, funț., o icoană, val. 300; *Pavel Popa* Pană 600; *Toma Miclăuș*, învățător 500; Dna *Maria Olariu*, o cruce, val. 800; Dșoara *Marioara Olariu*, un prosop mare, val. 400; D. *Țața*, toaca și 2 ciocane, val. 500; Fam. *Ioachim Vulco*, o masă și o față de masă, val. 500; Dșoara *Ana Nichifor*, *Psaltirea*, val. 100; *Simeon Părean* 100; *Credincioșii* din comuna *Vale*, prin colectă, 408; *Maria Brad* 100; Dna *Alice Baciu* 200. — Pr. N. *Rența*.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 29 Septembrie 1940, va predica părintele diacon *Filaret Haas*.

Concurs

Pentru întregirea postului II de preot din parohia *Turcheș*, protopopiatul *Brașov*, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 7787/940 Bis., Consiliul parohial în înțelegere cu oficiul protopopesc publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Tel. Român*.

Beneficiile împreunate cu acest post: Salar dela stat.

Cererile de concurs, împreună cu în-cuviințarea specială de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc *Brașov*, în termenul deschis.

Turcheș, la 12 August 1940.

Dr. N. *Stinghe*
adm. prot.

(57) 3—3

Nr. 782—940

(56) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a *Vama Buzăului*, protopopiatul *Oituz*, jud *Brașov*, se publică concurs cu termen de 20 de zile dela întâia apariție în *Telegraful Român*.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință parohială cu supraedificate.

3. Zece jugăre sesiune parohială, (fânaț) primită prin reforma agrară.
4. Una ferdelă porumb sfărâmat.
5. Stola uzată în parohie.

Cererile de concurs și autorizația de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, însoțite de actele prevăzute pentru regulamentele pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român *Oituz* în termenul fixat.

Candidații se vor prezenta, cu în-cuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român *Oituz* în înțelegere cu consiliul parohial din ședința dela 16 August 1940.

Ioan *Rafiroiu*
protopop

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea *Librăriei și Tipografiei arhidiecezane*, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericesti, să se procure dela *Tipografia și Librăria arhidiecezană*.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

bie. Cultura conturează orizontul și croește drumurile politice, având nevoie de cea din urmă pentru a-și realiza expansiunea!

Preotul a fost în frunte. Și viața îl cere în frunte și mai departe. A porunca vremii și postulul sufletului. Dar tocmai vremea îi cere pregătire temeinică și suflet conștii și avântat.

Acum vreo 20 de ani, după o sută de ani de dezorientare și dibuire sfioasă, s'a pus pe față și categoric problema pregătirii preotului. Două concepții, susținute și aparate de două tabere, și-au încrucișat spadele și pe teren publicistic. Una, aș putea-o numi, poetică și alta, de specialist. Nu-i zic poetică, fiindcă are de autor un poet, pe dl O. *Goga*, ci fiindcă ea nu avea alt fond decât poezia preoției și nu vedea rolul și răspunderea ei. Ceilalți îi zic concepție de specialist, fiindcă ceice o susțineau nu i-au zărit decât latura de pregătire teologică.

Prima concepție pleda pentru un preot cu barba albă până la brău, cu pletele bătându-i spatele, care să însuflească sfânta de altădată, un apostol cu credință caldă, vie, dar naivă, și care să nu treacă cu o iotă dincolo de Molitvelnic. Evident, voia pe preotul de acum 200 de ani, când ceilalți creștini abia văzuseră prima *Bucovină* românească.

S'a trecut de unii, că dl *Goga* a făcut acest lucru din spîrit de polemică cu cei de-al doilea. Eu cred altceva. Dacă unele fețe bisericesti au putut spune, scrie chiar, că din școlile teologice candidații

de preoție ieșeau atei și dușmani ai bisericii, — sigur că asemenea exemplare va fi întâlnit și dl *Goga*. Față de acest soiu de preoți de modă nouă, de bună seamă erau de preferit preoții vechi, rămași la Molitvelnic, dar legați cu toată ființa lor de Dumnezeu, de altar și de poporul lor.

Ceealaltă tabără motiva cu vremile nouă și pleca dela comparația preoțiilor noastre cu a altor popoare. Dorea să o vadă și pe a noastră strălucind prin opere de mare importanță teologică și râvnind să păstorească după ultimele modele apusene.

Care era părerea cea bună? Eu cred că ambele purtau adevăr în ele. Idealul pentru noi este o preoție cu adânci rădăcini în trecut, cu iubire de popor și de biserică, cu adâncă cucernicie ca a celor apoteozați de dl *Goga*, dar și cu largi orientări teologice cum cereau ceilalți. Vina, că tinerii cari terminaseră până atunci teologia prin școlile ardelene, ieșeau atei, nu trebuia aruncată pe cultura teologică, — căci ea aruncată pe ar fi nu strică nimănui, nici nu face atei, — ci în felul greșit de organizare și conducere al acestor școale, și în duhul vremii, de cari oamenii institutelor noastre teologice nu se prea sinchiseau, având cu totul alte preocupări și râvniri decât complectă dedicare problemei educației generațiilor de preoți.

Dar nici această părere nu mi se pare complectă și pentru a o complectă mă văd silit să mai discut o chestiune:

este preoția specialitate, ca să-i facem specialiști pe preoți? Preoția are să poarte grije de viață; s'o înobileze, s'o înalțe, s'o învețe în viața. Viața e preocuparea ei, viața cu ea, cum curge pe lângă noi, cum se frământă sub noi. Să o studieze, să-i pună frână, s'o direcționeze, s'o ridice pe culmi de spiritualitate, e problema ei. Și ea nu e numai teologie, nu e nici numai economie, nu e nici literatură, nu e nici numai filosofie, ori chimie, ori fizică, ori tehnică ruuitoare, ci o împletitură organică din toate. De aceea și celce vrea s'o coordoneze, s'o armonizeze și s'o înalțe, s'o spiritualizeze, trebuie să fie orientat sigur în toate domeniile de manifestare ale ei. Deci socotesc că preoția are specialitatea „a ajuta viața” și atunci și pregătirea preotului nostru trebuie să fie încă multă vreme — pentru viață. Și acum ca să rezum, îngăduiți-mi să vă dau un sfat părintesc. Nu fiindcă în acest loc. ci fiindcă am trecut prin viață, am fost preot și m'am convins ce-i trebuie din belșug.

Căutați să vă inspirați cât mai mult din patriarhalul fel de preoție românească, căutați să vă câștigați dragostea de altar, de viața morală și de popor a înaintașilor noștri; căutați să vă însușiți o cât mai temeinică cultură teologică, ca să puteți fi o adevărata și vie sinteză a Bisericii noastre bimilenare, întruchipând a ceea ce a avut ea mai bun până acum; dar tot atât de temeinic să vă însușiți și cultura vremii noastre și să cunoașteți toate fră-

mântările vieții oamenilor vremii voastre. Preotul nu se poate mărgini, — ar comite păcat de moarte și și-ar tăia singur firele de comunicație cu viața, pe care vrea s'o îndrume — zic nu se poate mărgini numai la cultura teologică. Indrumătorul trebuie să cunoască teoretic și practic problemele culturale, pedagogice, sociale, economice, agricole, politice și igienice ale vremii sale ca să poată ajuta. Nu cu amănunte de specialist, ci în liniiamente generale și totuși sigur. Altcum viața îl delătură, ca pe orice butuc sau piatră, ce-i stă în cale. Și să nu credeți, că vremea petrecută pe bănci e deajuns pentru o asemenea pregătire. Școala îți dă ab ăniște biete îndrumări. Opera cea mare de pregătire abia începe. Dar cine o începe de acum, își ușurează considerabil munca de mai târziu.

Altcum veți păți ceea ce au pățit mulți preoți după războiul din urmă. Câte-un guraliv umbiat pe fronturile lumii povestea prăpăstii despre cele văzute de ochii lui neexercitați și judecate de mintea lui nedibace a intra sub scoarța lucrurilor ce-l încântau. Și preotul, nefiind orientat, se minună și el de „știința” badii Vasile. Și vă veți simți, poate și voi umiliți ca mulți dintre cei de care vă povestesc, când veți auzi pe badea Ion spunând, „Eu știu mai multe decât popa!”. Căci preotul nostru n'are nimeni rol moralizator.

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul
Telegraful Român

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane